

DRR-001-011218

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Economics : ECT - 4.2

(Th. of Economic Dev.) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 011218

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 આર્થિક વિકાસનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિબલોની ચર્ચા કરો. 20

અથવા

1 ભારતમાં આર્થિક વિકાસ પર વસ્તીવૃદ્ધિની અસરો તપાસો.

2 આર્થિક વિકાસના 'મોટા ધક્કાના સિદ્ધાંત'ની ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો. 20

અથવા

2 સામાજિક દ્વેતવાદનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

3 કોઈ પણ દસ પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો : 20

(1) આર્થિક વિકાસનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

(2) બજારનો અર્થ જણાવો.

(3) પ્રચ્છન્ન બેકારી એટલે શું ?

(4) સામાજિક વિકાસ માટેનાં ચાર પરિબલો જણાવો.

(5) બચતનો વધારો કઈ બાબતો પર આધાર રાખે છે ?

(6) ઉત્પાદનની પદ્ધતિઓ જણાવો.

(7) ગરીબીના વિષયકનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

(8) ઉત્પાદન વિધેયક શું છે ?

- (9) માનવ વિકાસ આંક એટલે શું ?
- (10) સામાજિક-આર્થિક મૂડીરોકાણ એટલે શું ?
- (11) પ્રોત્સાહક પરીબળો શું છે ?
- (12) સાપેક્ષ ગરીબી શું છે ?
- (13) માનવ વિકાસ આંકને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.
- (14) સમતોલ વિકાસ કોને કહેવાય ?
- (15) અમર્યાદિત લેબર પુરવઠાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

4 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો.

10

- (1) આર્થિક વિકાસનો ખ્યાલ _____ છે.
- (A) રાજકેન્દ્રી (B) માનવકેન્દ્રી
- (C) સંસ્થાકેન્દ્રી (D) પેઢીકેન્દ્રી
- (2) ભારતની રાષ્ટ્રીય આવકમાં સેવાક્ષેત્રનો ફાળો શું છે ?
- (A) વધી રહ્યો (B) ઘટી રહ્યો
- (C) સ્થિર (D) ઓછો
- (3) આર્થિક વિકાસમાં અવરોધતું પરિબળ કયું છે ?
- (A) મંદી (B) ફુગાવો
- (C) મંદી-ફુગાવો (D) ગરીબી
- (4) અસમતોલ વિકાસના હિમાયતી કોણ હતા ?
- (A) પીગુ (B) કેઈન્સ
- (C) સિંગર (D) હેરોડ

- (5) આર્થિક વિકાસ શું છે ?
- (A) નીતિ (B) ઘટના
(C) પ્રક્રિયા (D) પરિણામ
- (6) કઈ બાબતમાં દરેક દેશે સ્વાવલંબી બનવું જોઈએ ?
- (A) અનાજ
(B) વપરાશી વસ્તુઓ
(C) કાચો માલ
(D) ઔદ્યોગિક વસ્તુઓ
- (7) ખેતીક્ષેત્રમાંથી કેટલા ટકા લોકો આવક મેળવે છે ?
- (A) 50% (B) 55%
(C) 60% (D) 62%
- (8) અર્થતંત્રની ગતિશીલતા વધારવા કૃષિક્ષેત્ર કેવું હોવું જોઈએ ?
- (A) સમૃદ્ધ (B) અસ્થિર
(C) સ્થિર (D) નબળું
- (9) ગ્રામીણ વિકાસનો પાયો શું છે ?
- (A) શિક્ષણ (B) ટેકનોલોજી
(C) શહેરીકરણ (D) શિક્ષણ અને ટેકનોલોજી
- (10) ભારતના કયા અર્થશાસ્ત્રી આર્થિક વિકાસનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરે છે ?
- (A) એ. કે. સેન (B) મનમોહનસિંહ
(C) પીગુ (D) માર્શલ

ENGLISH VERSION

- 1 Discuss the meaning, characteristics and factors of economic development. 20

OR

- 1 Examine the effects of demography on the economic development in India.
- 2 Critically evaluate the principle of big push of economic development. 20

OR

- 2 Explain the principle of social dualism. 20
- 3 Answer the following questions briefly (any ten) 20
- (1) Clarify the concept of economic development.
 - (2) Give the meaning of marketing.
 - (3) What is meant by hidden unemployment ?
 - (4) Mention the four factors of social development.
 - (5) On which issues does the increase of saving depend ?
 - (6) Mention the systems of production.
 - (7) Clarify the vicious circle of poverty.
 - (8) What is production function ?
 - (9) What is human index ?
 - (10) What is meant by social - economic capital invest ?
 - (11) What are incentive factors ?
 - (12) What is relative poverty ?
 - (13) Mention the factors affecting human index ?
 - (14) What is the balanced development ?
 - (15) Clarify the concept of unlimited labour supply.

4 Answer the following MCQ with the correct options given below it.

- (1) The concept of economic development is _____.
 - (A) State centered
 - (B) Human centered
 - (C) Institute centered
 - (D) Unit centered

- (2) What is the contribution of service sector in the National Income of India ?
 - (A) Increased
 - (B) Decreased
 - (C) Stable
 - (D) Little

- (3) What is the obstructive factor of economic development ?
 - (A) Recession
 - (B) Inflation
 - (C) Recession-Inflation
 - (D) Poverty

- (4) Who was the advocate (Patron) of imbalanced development ?
 - (A) Pigoo
 - (B) Keins
 - (C) Singer
 - (D) Herod

- (5) What is economic Development ?
- (A) Policy (B) Event
(C) Process (D) Result
- (6) In which matter every nation should become self reliant ?
- (A) Grain
(B) Consumable
(C) Raw material
(D) Industrial goods
- (7) How many percent of people generates income from agricultural sector ?
- (A) 50% (B) 55%
(C) 60% (D) 62%
- (8) How should be the agricultural sector to increase the mobility of economy ?
- (A) Rich (B) Unstable
(C) Stable (D) Weak
- (9) What is the base of Rural Development ?
- (A) Education
(B) Technology
(C) Urbanization
(D) Education and Technology

(10) Which economist of India clarifies the concept of economic development ?

- (A) A.K. Sen
 - (B) Manmohan singh
 - (C) Pigoo
 - (D) Marshal
-